

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o kontrole zhody originálov a kópií odpoved'ových hárkov z testovania 9/2012 vo vybraných základných školách v SR v školskom roku 2012/2013

Štátna školská inšpekcia (ďalej ŠŠI) v školskom roku 2012/2013 vykonala na podnet Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania v 7 základných školách tematické inšpekcie zamerané na **kontrolu zhody originálov a kópií odpoved'ových hárkov** (ďalej OH) z testovania 9/2012 (ďalej T9-2012). Všetky kontrolované subjekty boli štátne základné školy (ďalej ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. V aktuálnom školskom roku ich navštevovalo spolu 416 žiakov 9. ročníka ZŠ, z nich sa testovania zúčastnilo 408 (98 %). Testovaní žiaci boli rozdelení do 34 skupín (priemer 12 žiakov/skupina).

Porovnaním originálov a kópií odpoved'ových hárkov zo **slovenského jazyka a literatúry** (ďalej SJL) bola zistená ich **nezhoda** v 1 ZŠ, kde u jedného žiaka v origináli OH bola v jednej úlohe zaznamenaná správna odpoveď, no v kópii OH odpoveď chýbala. V 1 škole pri štyroch žiakoch sa zaznamenajú odpovede v teste pri niektorých otázkach **nezhodovali** s odpoveďami v odpoved'ovom hárku. Zhodu **nebolo možné posúdiť** pri niektorých testovaných žiakoch v 1 škole, nakoľko školskej inšpekcii nebolo z 95 kópií OH predložených 12 a 20 testov nebolo označených iniciálami žiakov. **Riešenia úloh** si do testu zo SJL nezapisovala približne tretina testovaných žiakov. **Spôsob opráv** odpovedí v jednej škole signalizoval možný zásah inej osoby do OH pred oddelením od kópie. V 37 testoch bol spôsob opráv niektorých odpovedí **výrazne odlišný** ako pri iných otázkach (išlo prevažne o spôsob zafarbenia chybného políčka a o farbu pera, ktorou bola oprava vykonaná). **Vyššia frekvencia opráv**, ktoré zväčša viedli k správnym odpovediam, bola zaznamenaná v dvoch ZŠ. V **Žilinskom kraji** sa ďalej zistilo, že jednému žiakovi **chýbal** test zo SJL, hoci OH odovzdal. **Riešenia úloh** si do testu zo SJL v **Košickom kraji zapisovali** iba 2 žiaci.

Výraznejšie **nedostatky** boli zistené pri kontrole objektívnosti T9-2012 z **matematiky** (ďalej MAT). V **Prešovskom kraji** bola **nezhoda** originálov a kópií OH zistená v 2 ZŠ pri 4 žiakoch (2 žiaci mali vyplnené niektoré odpovede v origináli, ale v kópii nie; 1 žiak mal v origináli vykonané opravy, ktoré v kópii neboli zaznamenané; 1 žiak mal originál vyplnený, no v kópii OH nebola označená ani jedna odpoveď). Zhodu nebolo možné posúdiť pri niektorých testovaných žiakoch v 1 škole, nakoľko školskej inšpekcii bolo z 95 OH predložených iba 73 OH a 44 testov. V 2 školách nebola časť testov označená menom. Papiere na pomocné výpočty neboli archivované v 1 ZŠ. V ostatných kontrolovaných školách v **Prešovskom kraji** sa v mnohých prípadoch úplne **odlišovali** zaznamenané postupy a výsledky na papieroch na pomocné výpočty s odpoveďami v OH. V týchto prípadoch išlo o skutočnosť, že uvedení žiaci nemali zaznamenané žiadne postupy na papieroch na pomocné výpočty, ani v teste, prípadne ich zvolené postupy boli nesprávne, t. j. nedávali predpoklad na správny výsledok, pričom zaznamenaný výsledok v OH bol správny (v 3 školách z celkového počtu 175 testovaných to bolo 72 žiakov, z toho 1 žiak so zdravotným znevýhodnením z dôvodu telesného postihnutia, ktorý bez akéhokoľvek výpočtu dosiahol 100 % úspešnosť). V tejto oblasti boli najvýraznejšie odlišnosti v jednej škole, kde pri riešení každej úlohy sa vyskytol vyšší počet žiakov (od 8 do 31 žiakov z celkového počtu 49), ktorí v OH uviedli správny výsledok, no na papieroch na pomocné výpočty nemali zaznamenaný žiadny postup. V uvedenej ZŠ bez zaznamenaného postupu na papieroch na pomocné výpočty alebo v teste na úlohu č. 10 správne odpovedalo 53 % žiakov a až 63 % žiakov na úlohu č. 19. Kontrolou školská inšpekcia v tejto škole ďalej zistila, že v jednej skupine v testovej forme B, kde priemerná známka žiakov bola 2, 14 (3 žiaci – známka 3; 2 žiaci – známka 2; 2 žiaci –

známka 1) všetci žiaci dosiahli 100 % úspešnosť. Postup riešenia výraznej väčšiny príkladov na papieroch na pomocné výpočty alebo v teste týchto žiakov absentoval, alebo bol nesprávny a nedával predpoklad na získanie správnej odpovede. V niektorých prípadoch bol zistený **výrazný rozdiel** medzi **hodnotením** žiakov z MAT na polročnom vysvedčení a dosiahnutými výsledkami v testoch. Najvýraznejšie rozdiely boli u žiakov, ktorí mali na vysvedčení z MAT známku dostatočnú (úspešnosť 45 žiakov so známkou dostatočnú sa pohybovala od 50 % do 100 %) a známku dobrý (úspešnosť 26 žiakov so známkou dobrý sa pohybovala od 65 % do 100 %).

V **Košickom kraji** v 2 skupinách používali žiaci papiere na pomocné výpočty k testu z MAT a na zapísanie odpovedí k úlohám z testu zo SJL (v 3. skupine 3 žiaci, v 4. skupine 14 žiakov). Používané pomocné papiere **neboli označené** číslom skupiny. Porovnávaním **originálov a kópií OH** z MAT **nebola** zistená **zhoda** u 2 žiakov (vyznačené odpovede neboli pretlačené do kópie OH). Jedna žiačka v origináli OH pri úlohe č. 19 mala po oprave označenú možnosť A (chybná), v kópii OH bola pôvodne označená možnosť B (chybná) bez viditeľnej opravy. Rovnaký chybný výsledok bez opravy mali ešte 3 žiaci. U jedného žiaka v origináli OH v úlohe č. 6 bol napísaný výsledok riešenia (1 440 – správny), v kópii OH bola v úlohe č. 6 uvedená iba posledná číslica výsledku (...0) v štvrtom okienku. V tejto úlohe mali všetci žiaci v skupine rovnakú správnu odpoveď. V úlohe č. 9 v origináli OH bol výsledok po oprave napísaný (27 – správny), v kópii OH výsledok chýbal. V tejto úlohe malo 11 žiakov správny výsledok bez opravy. *Pri kontrole testov sa zistilo, že žiaci si zápis postupu riešenia jednotlivých úloh do testu z MAT nezapísali.* Postup riešenia úloh v teste ani na pomocnom papieri nemali zaznamenaný 3 žiaci, ktorých dosiahnutá úspešnosť v teste (60 %, 75 % a 85 %) bola výrazne lepšia ako ich známka na polročnom vysvedčení v 9. ročníku (4). Podľa vyjadrenia administrátorky v 1. skupine žiaci odovzdávali vypracované testy v deň testovania ešte pred uplynutím testovacieho času (približne po 20 minútach).

V **Žilinskom kraji** kontrolou 24 originálov a kópií OH z MAT sa zistilo, že **boli v súlade**. Kontrolou testov a označených papierov na pomocné výpočty sa zistilo, že **postup riešenia úloh** v teste ani na papieri na pomocné výpočty, mali ojedinele, prípadne nemali vôbec 14 žiaci. Jednému žiakovi **chýbal** test z MAT, hoci OH odovzdal, riešenia úloh mal na pomocnom papieri.

Iné zistenia

ŠŠI rozhovorom s vedením školy (Žilinský kraj) zistila, že s výsledkami testovania z MAT sa zaoberala aj predmetová komisia MAT, ktorá po analýze skonštatovala, že dosiahnutá úspešnosť bola 83,75 %. V porovnaní s priemernou úspešnosťou v rámci Slovenskej republiky bola vyššia o 26,21 %, čo mohlo byť spôsobené aj tým, že vyučujúca tohto predmetu podhodnotila žiakov pri polročnej klasifikácii. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy žiaci boli aj intenzívne doučovaní. Chýbajúce testy zo SJL a MAT zdôvodnili prípadnou nepozornosťou žiaka, pravdepodobne nepodpísal testy a odovzdal prázdne. Administráciu testov boli poverené učiteľky 1. stupňa ZŠ.

Externý dozor v Košickom kraji vykonávali iba 4 poverené osoby. Do 5. skupiny nebola poverená osoba na vykonávanie externého dozoru, o čom riaditeľ školy telefonicky informoval NÚCEM. V záhlaví odpoveďového hárku z MAT (originál i kópia) 2 žiaci nemali vyplnené požadované údaje.

Závery

Kontrolou odpoveďových hárkov z testovania žiakov 9. ročníka ZŠ bolo zistené, že zo 7 kontrolovaných subjektov bol v 3 z nich zistený nesúlad medzi originálom odpoveďového hárku a jeho kópiou. V jednej škole nebolo školskej inšpekcii predložených z 95 kópií odpoveďových hárkov 12 zo slovenského jazyka a literatúry a 22 z matematiky,

na niektorých testoch a pomocných papieroch chýbali mená žiakov. V teste z matematiky nemali niektorí žiaci uvedený postup riešenia úloh ani v teste, ani na pomocnom papieri. Niektoré listy papiera na pomocné výpočty k testu z matematiky neboli označené číslom skupiny a boli poskytnuté niektorým žiakom aj na zapisovanie odpovedí pri teste zo slovenského jazyka a literatúry. Počet osôb na vykonávanie externého dozoru v jednej škole bol nižší ako počet administrátorov.

Kontrolou odpovedových hárkov, testov a pomocných papierov v matematike bolo zistené, že vo viacerých prípadoch zvolené postupy pri výpočtoch na pomocných papieroch či v testoch nedávali predpoklad dosiahnutia správneho výsledku a napriek tomu boli odpovede žiakov v odpovedových hárkoch správne. Časť žiakov mala na pomocných papieroch alebo v testoch zapísané iba správne odpovede uvedené aj v odpovedových hárkoch (bez akýchkoľvek výpočtov v testovacích materiáloch), pričom nie je zrejmé ako žiaci k správnym výsledkom dospeli. V niektorých prípadoch boli testy a pomocné papiere z matematiky prázdne, v jednej škole ich nearchivovali. Veľké rozdiely v úspešnosti žiakov v testoch z matematiky a polročnej klasifikácii signalizovali nižšiu objektivitu súhrnného hodnotenia, prípadne možnú nedovolenú pomoc (medzi žiakmi navzájom alebo zo strany učiteľov), čo však nebolo možné vykonaným spôsobom kontroly potvrdiť. Nedostatok v Žilinskom kraji bol zistený v počte testov, chýbali testy jedného žiaka, mal iba odpovedové hárky z oboch testovaných predmetov a pomocné papiere pri riešení úloh z matematiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti školská inšpekcia konštatuje, že v kontrolovaných subjektoch neboli dodržané pokyny Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania pre školských koordinátorov a administrátorov, čo malo negatívny dopad na objektívny priebeh testovania. Štátna školská inšpekcia uložila vedúcim zamestnancom škôl k zisteným nedostatkom opatrenia a zároveň boli na zistené nedostatky upozornení 4 zriaďovatelia ZŠ v Prešovskom a 1 v Košickom kraji.